

Лекция 3 Функционалды және ұйымаралық үйлестіру

Дәрістің мақсаты-магистранттарда Функционалды және ұйымаралық үйлестіруді бөлу қажеттілігін қалыптастыру

Кілт сөздер - функционалды, ұйымаралық үйлестіру

Сұрақтар

1. Функционалды және ұйымаралық логистикалық үйлестіру
2. Функционалды үйлестіру қажеттілігін анықтайтын факторлар

Үйлестіру - бұл басқару процесінің орталық функциясы, оның үздіксіздігін, үздіксіздігін және барлық функциялардың өзара байланысын қамтамасыз етеді.

Үйлестірудің басты міндеті - барлық буындардың жұмысында үйлесімділікке қол жеткізу ұтымды байланыстар (коммуникациялар) орнату және олардың арасында ақпарат алмасу арқылы ұйымдар. Үйлестіру басқару органдары мен лауазымды тұлғалардың, тұтастай алғанда ұйымның және сыртқы ортаның іс-әрекеттерінің уақыты мен кеңістігінде үйлесімділікті қамтамасыз етеді.

Функционаларалық логистикалық үйлестіру - логистикалық жүйенің тиімділігін арттыру үшін кәсіпорын бөлімшелерінің қызметін үйлестіру

Ұйымаралық логистикалық үйлестіру – мақсаттарға жету үшін интеграцияланған логистикалық жүйеде серіктес кәсіпорындардың жұмысын реттеу, үйлестіру.

Көлденең және тік ұйымаралық логистикалық үйлестіру болып бөлінеді.

Көлденең логистикалық үйлестіру - логистикалық жүйенің бір деңгейіндегі кәсіпорындардың тиімді өзара әрекеттесуі (бір" логистикалық тізбектің эшелонында"), мысалы, көлік кәсіпорындары немесе бөлшек сауда операторлары.

Тік үйлестіру макрологистикалық жүйенің әртүрлі деңгейлерін немесе "эшелондарын" білдіретін кәсіпорындардың келісілген жұмысын білдіреді. Тік ұйымаралық логистикалық үйлестірудің мысалы ретінде өнімді өндіруді, тасымалдауды және сатуды жүзеге асыратын бірнеше кәсіпорындардың өзара әрекеттесуін келтіруге болады.

Әрбір логистикалық стратегия ерекше болып табылады, осыған байланысты кез-келген компания бірқатар негізгі кезеңдерден өтуі керек:

1. Логистикалық желіні конфигурациялау кезеңі. Оның құрылымын, логистикалық тізбектерін, логистикалық желі буындарының сандық және сапалық құрамын (фирманың логистикасындағы"үш тарап"), логистикалық инфрақұрылымдық қуаттардың орналасуын (меншікті және жалға алынған қоймалар, терминалдар, тарату орталықтары, көлік бөлімшелері, диспетчерлік орталықтар, жол инфрақұрылымы және т.б.) анықтауды қамтиды.

2. Логистикалық желінің ұйымдастырушылық жүйесін әзірлеу кезеңі; фирманың логистикалық қызметінің (бөлімінің) ұйымдастырушылық құрылымының нұсқасын таңдау, сондай-ақ оның мүмкін болатын реинжинирингі туралы мәселені шешу логистикалық стратегияның міндетті элементтері болып табылады.

3. Үйлестіру бағыттары мен технологияларын әзірлеу кезеңі;

Логистикалық менеджменттің заманауи тәжірибесі функционалды және ұйымаралық үйлестіру мәселелерін шешуді қамтиды. Бұл шешімдер компанияның менеджмент жүйесіне стратегиялық деңгейде енгізілуі керек, өйткені олар фирманың логистикасын басқару персоналына үйлестіру шешімдерін қабылдау үшін өкілеттіктер мен жауапкершілікті бекітуді көздейді.

Фирманың негізгі бизнес-процестерінің интеграция деңгейі неғұрлым жоғары болса және логистикалық процестің интеграция дәрежесі неғұрлым жоғары болса, үйлестіру қажеттілігі соғұрлым аз болады, өйткені ол табиғи түрде бизнес – процестерді

басқаруға сәйкес келеді. Компанияның бизнесті басқару салаларының функционалды бөліну дәрежесі неғұрлым жоғары болса (сатып алу, өндіріс, маркетинг, сату, тарату), функционалды логистикалық үйлестіру соғұрлым өзекті болады.

Алайда, бұл жағдайда үйлестіру шешімдерін қабылдау өкілеттігі (логистика параметрлері бойынша компанияның құрылымдық бөлімшелері арасында мүдделер қақтығысы болған жағдайда) логистиканы басқарудың жоғары деңгейдегі қызметкерлеріне, мысалы, компанияның логистика жөніндегі вице – президенті, логистика жөніндегі директор немесе интегралды логистикалық менеджерге жүктелуі керек. Өкілеттіктерді бекіту логистиканы стратегиялық жоспарлау кезінде жүзеге асырылуы тиіс.

Логистикаға әсер ететін факторлар: микро және макрологиялық орта. Фирмадағы логистиканың (логистикалық менеджменттің) орнын неғұрлым нақты түсіну үшін оның қоршаған ортасын – әдетте сыртқы (макроорта) және ішкі (микроорта) болып бөлінетін фирманың логистикалық ортасын қарастыру қажет.

Компанияның сыртқы (макрологиялық) ортасының факторларын саяси, экономикалық, құқықтық, технологиялық, Әлеуметтік және экологиялық деп бөлуге болады. Елдегі және әлемдегі жалпы саяси жағдайды көрсететін саяси факторлар бизнесті ұйымдастыруға айтарлықтай әсер етеді, олардың стратегиялық (соның ішінде логистикалық) мінез-құлқын анықтайды, мысалы, бизнесті кеңейту немесе қысқарту, инвестициялық және қаржылық саясат, тарату саясаты, экспорттық-импорттық операциялар және т. б.

Экономикалық факторларды көп қырлы түрде қарастыру қажет:

* жалпы ел экономикасы деңгейінде макроэкономикалық көрсеткіштер мен индикаторлар (ұлттық валюта бағамы, инфляция деңгейі, жалпы ұлттық өнім өсімінің орташа қарқыны, өнеркәсіптік өндірістің даму қарқыны, биржалық индикаторлар және т. б.) бөлінісінде;

• салалық және өңірлік деңгейлерде (жекелеген салалар мен аумақтардың даму қарқыны мен шектеулері, қайта құрылымдау серпіні, салалар мен өңірлердегі инвестициялық саясат, салалық еңбек өнімділігінің серпіні және т. б.);

* өндіріс факторларының нарықтары (Еңбек, жер пайдалану, капитал нарықтары), Қаржы нарығы, банк жүйесі бөлінісінде;

• түпкілікті тауарлар мен қызметтер нарығындағы сұраныс пен ұсынысты талдау, ықтимал бәсекелестерді талдау және т. б.

Құқықтық факторлар заңнамалық нормалармен анықталады.

Функционалды және ұйымаралық үйлестіру логистикалық қызметтің сапа деңгейіне біржақты әсер ететіндіктен, үйлестіру қызметіне тиісті назар аудару қажет. Оған қажеттілік проблемалар байқалған кезде ғана пайда болмайды. Б. з. Милнер үйлестіру жұмыстарының бірнеше түрін ажыратады:

- *алдын алу (проблемалар мен қиындықтарды болжауға бағытталған);

- *жою (жүйеде туындайтын үзілістерді жоюға арналған);

- *реттеуші (қолданыстағы жұмыс схемасын сақтауға бағытталған);

- *ынталандырушы (нақты проблемалар болмаса да, жүйенің немесе қолданыстағы ұйымның қызметін жақсартуға бағытталған).

Әдебиеттер

1. Дыбская В. В., Сергеев В. И. - ЛОГИСТИКА В 2 Ч. ЧАСТЬ 2. Учебник для бакалавриата и магистратуры - М.:Издательство Юрайт - 2019 - 341с. - ISBN: 978-5-9916-7032-6 - Текст электронный // ЭБС ЮРАЙТ - URL: <https://urait.ru/book/logistika-v-2-ch-chast-2-434214>

2. Иванова Т. Ю., Коротков Э. М., Приходько В. И. - ТЕОРИЯ МЕНЕДЖМЕНТА. СИНЕРГЕТИЧЕСКИЙ МЕНЕДЖМЕНТ 2-е изд., испр. и доп. Учебник

для вузов - М.:Издательство Юрайт - 2019 - 331с. - ISBN: 978-5-534-04857-5 - Текст электронный // ЭБС ЮРАЙТ - URL: <https://urait.ru/book/teoriya-menedzhmenta-sinergeticheskii-menedzhment-434541>

3. Конфликты в системе управления: учеб. пособие для вузов, Решетникова, К. В., 2013

4. Бауэрсокс Д., Клосс Д. Логистика: интегрированная цепь поставок. – М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2010 – 640 с.

5. Корпоративная логистика в вопросах и ответах/Подред. В.И. Сергеева. – М.: НИЦИНФРА-М, 2014. – 634 с. 4. Корпоративная логистика.

6. 300 ответов на вопросы профессионалов/Подред. В.И. Сергеева. М.: ИНФРА-М, 2014. – 976 с.

7. Минцберг Г. Структура в кулаке. Создание эффективной организации. СПб.: Питер, 2013. – 512 с.

8. Анцупов А.Я., Шипилова А.И. Конфликтология. – СПб.: Питер, 2015. – 512 с.

9. Гвишиани Д.М. Организация и управление. Изд. 3-е, перераб. М.: Изд-во МГТУ им. Н.Э. Баумана, 2016. – 332 с.

10. Проектирование системы распределения в логистике : монография / В.В. Дыбская. — М.: ИНФРА-М, 2019. — 235 с. — (Научная мысль). — www.dx.doi.org/10.12737/24760. - Режим доступа: <http://znanium.com/catalog/product/1024005>

Дополнительная литература:

1) Леонов Н. И. - КОНФЛИКТОЛОГИЯ 4-е изд., пер. и доп. Учебное пособие для СПО - М.: Издательство Юрайт - 2019 - 395с. - ISBN: 978-5-534-10838-5 - Текст электронный // ЭБС ЮРАЙТ - URL: <https://urait.ru/book/konfliktologiya-431669>

2) Джонсон Д., Вуд Д., Вордлоу Д., Мерфи П. Современная логистика, 7-е издание. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2002. – 624 с. Глава 3.

3) Кристофер М. Логистика и управление цепочками поставок/Подобщ. ред. В.С. Лукинского. – СПб.: Питер, 2004. – 316 с. Глава 2.

4) Мильнер Б.З. Теория организаций. – М.: ИНФРА-М, 1998. – 336 с

5) О’Шоннесси Дж. Принципы организации управления фирмой. – М.: Сирин, 2001. – 296 с.

6) Сергеев В.И. Логистика в бизнесе. – М.: ИНФРА-М, 2001. – 608 с. Глава 15, раздел 15.1.

7) Сергеев В.И. Управление цепями поставок. – М.: ЮРАЙТ, 2014. – 479 с. Раздел 7.1.

8) Уотерс Д. Логистика. Управление цепью поставок. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 503 с. Глава 2.

9) Lawrence P.R., Lorsch J.W. Organization and Environment: Managing Differentiation and Integration. – Harvard Business School Press, Boston, MA, 2018.

1. Доступно онлайн: Дополнительный учебный материал и интернет-источники, используемые для выполнения заданий лекций, семинаров, СРС, будут доступны на вашей странице в системе СДО Moodle